

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

5 Vtrumne votu[m] per se susceptione[m] sacri ordinis, perq[ue]
professione[m] religionis fiat solenne.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

autem modo, idque vñtarius, accipitur pe-
nitere, pro eo quod est nolle fecisse, Et de
hoc est præsens dubitatio. Ad quam respõ-
detur, eiusmodi penitentiam, licet ab-
solute considerata, sonet in malum, tamen
dummodo propositum faciendi sit firmũ,
posse ex circumstantibus qualitatibus ab
omni culpæ macula esse munda. Sonat
inquam malum, sicut occidere, quia uo-
uisse est bonum, tamen sicuti iudex uimq-
repellens non peccat, sit non semper, qui
uouisse penitet. Idque præsertim ubi ma-
teria voti res est ardua, ac perpetua, & qui
votum suscepit experimento difficultatem
sentit, quam si p̄nosset, votum non fecit
set. Quare sicut in initio nolle uouere, ita &
emisso uoto nolle uouisse, nullum est vi-
tium. Quoniam hoc non tam ex animi
langore quam ex ipsius natura obiecti con-
tingit. Vnde ad arg. supra f. etum respon-
detur, quod penitentia rei bonæ, quando
non est absolute necessaria, non est per se
mala. Et de hoc ait S. Thom. esse præstan-
tius ex voto id facere cum tali mortificati-
one, quam citra votum. Atqui huius veritas
inde patet, quod hanc ob causam voue-
re est utile & salubre, ut animus obligatio-
ne firmetur, ne postea r. i difficultas & mor-
tificatio non nos ab opere absterreat, sed om-
nibus impedimentis superactis in propo-
sito persistamus. Addiderim tamen quod
licet eiusmodi penitentia per se non sit re-
probata, potest tamen ratione periculi ad vi-
tium inclinare. Qui enim crebros eiusmodi
marores voti admittit, labefactari inci-
pit, ut a proposito desistat. Quare dum
quis experitur propositum suum languere,
non potest citra venialem culpam
eiusmodi penitentiam non recutere. Mor-
talem autem circa consensum frangendi
fidem voti, non est quod metuas. At uero
quando uota non sunt perpetua, neque de
rebus arduis, sed de minutionibus, tunc pe-
nitere uouisse, durante tamen implendi
proposito, nõ solum non est culpa, verum
raro est periculum, quia potest qui uouit
propositum in melius mutare. Vt si uouisti
peregrinationem, aut prolixos recitare
Psalms, quod obest tibi fit, vel ad studium
reipublicæ commodum, vel ad alia miseri-
cordiæ opera, nullum est periculum peni-
tere uoti. Tamen si absq. dispensatione pro-
positum demutare, nefas sit. Tertium me-
brum est dum quis postquam opera ex vo-

to fecit, puta in religione degit uitam, se
penitet sub tali instituto uixisse. Et de hoc
distingendum est. Aut enim euuillius
transactæ uitæ penitet, præsupposito vo-
to, hoc est penitet cum perfoluisse opera
sit. Et hoc mani-
festarium est mortale crimen: nam cum si
non perfoluisset lethaliter peccasset, fit ut
huiusmodi penitentia sit de re ad salutem
necessaria, atque adeo mortaliter iniqua.
Si autem penitentia huc fertur quod est re
uouisse nihil curans an illis caruisses fru-
ctibus, incidit in secundum membrum
proxime tractatum, ut non sit genere suo mor-
tale, quamuis plusculum habeat grauitatis.
Nam postquam fructus feceris, non
potes citra culpam illorum penitere. Nisi
vota essent de re leui & temporalis, quo-
niam tunc nihil habet absurditatis peni-
tere quod illud tempus in commodioribus
alijs negotijs non collocaueris.

Ad tertium denique argumentum re-
spondetur quod citi dum quis re ipsa offi-
cium aliquod præstat, firmatam tunc ha-
beat voluntatem in illo præsentis opere,
non tamen in futurum, sicut ille qui uo-
uit. Et præsertim si uouit, iugiter eadem
opera frequentare.

Ad ter-
mũ arg.

ARTICVLVS V.

*Virum uotum per susceptionem sacri ordi-
nis, perque professionem religio-
nis, fiat sollempne.*

INter virtutes voti summa est in uoto
solemni, ut pote quod matrimonium
non modo impedit, sed dirimit. Qua-
propter potissimum uotorum discrimen
dignoscitur inter simplex & sollempne. Quæ-
ritur ergo utrum uotum per susceptionem
facti ordinis, & per professionem religio-
nis, fiat sollempne. Et arguitur a parte
negatiua: Votũ ut præfatum sumus, fit Deo
qui nouit intima cordium, sollempnitas autẽ
in externa ceremonia consistit, quæ fit in cõ-
spectu hoĩum, ergo hmoi sollempnitas non
est uoto necessaria, sed accidentia, ut iure
diuino nouum afferat vinculum. Secun-
do, si eiusmodi forinseca sollempnitas esset
de substantia uoti, omnib. competeret vo-
tis in quacumq. materia, quãdoquidẽ sub-
stantia generis in cunctis participatur spẽb.
sunt

Primũ
argum.
a parte
negati-
ua.
Secũdũ
argum.

Peniten-
tia uoti

sunt autem multa extra ordinem susceptionem professionemque religionis vt peregrinatio ieiunia, &c. qua non consueverunt solennitate firmari, ergo huiusmodi solennitas ad substantiam voti non pertinet. Tertio argum. Solemne idem esse videtur quod publicum, sed possunt fieri multa vota in publico coram testibus, quae non subinde sunt solennia, & vice versa, potest fieri votum religionis & sacri ordinis in secreto, ergo solennitas non est necessitas in voto. Quarto denique peculiariter contra clericorum votum arguitur. Si sacris ordinibus solempne votum esset annexum, vsu contingere posset, vt quis ante legitimum pubertatis annum quin vero ante iustam rationis vsuram posset funiculo perpetuae castitatis alligari. Quod reuera nulla videtur admittere ratio. Consequenter vero inde constat, quod cum ordinis sacramentum characterem imprimat, quocumque tempore conferatur, suscipitur. Quod quidem absurdum a voto religione cautum est, cum ante quartum decimum annum fieri nequeat sollemniter. In contrarium est quod huiusmodi duntaxat vota, matrimonium & contrahendum impediunt, & contractum dirimunt, quod solius est voti solennis.

Ad questionem S. Thom. duabus respondet conclusionibus. Prior est. Solemnitas voti attenditur secundum aliquid spirituale, puta secundum benedictionem aut consecrationem quae ex institutione apostolorum adhibetur Probatio. Solemnitas rei debet eius naturae & conditioni admetiri & accommodari, vt patet in rebus corporalibus, sollemnitas enim nuptiarum consistit in conuiuatum apparatu, sollemnitas vero nouae militiae in apparatu equorum militumque concursu, vt potissimum in Germania videre est, dum quis creatur Elector, & in alijs regnis, dum creatur auratus eques. Votum autem cum Deo fiat, est res spiritualis sollemnitas ergo eius debet subinde spiritualis esse, puta benedictio aliqua, qualis in religionibus fieri consuevit, & in consecratione, vt dum quis sacris iniatur. Quae quidem religio a tempore Apostolorum ortum habuit, ut apud Dionys. constat, nam deritus sacrorum ordinum meminit 2. cap. Eccles. Hierach. Et de monachis capit. 6. Posterior conclusio. Votum sit sollemnne tum in professione cer-

tae regula, tum & in maiorum ordinum susceptione. Probatur. Solemnitas fieri non consuevit, nisi dum quis per susceptionem noui status rei alicui mancipatur. Haud enim sollemnitas nuptialis celebriter adhibetur nisi dum vterque coniugum alteri se mortuo tradit, tantumque matrimoniale promittitur, qui publicitus innotescere debet. Per susceptionem autem sacri ordinis, puta subdiaconatus diuino se homo addicit ministerio, firmum statum suscipiens clericalem. Similiter in professione certae regulae, quando per abrenuntiationem (scilicet) propriamque voluntatis, statum quis perfectionis assumit igitur tunc fit votum sollemnne. Hic primum omnium doctores est Iurisconsulti, quam Theologi innumerabiles voti diuisiones aggerant, vt peculiariter apud Palud. in quarta distinctione 3. & questione secunda, est videre. Vbi vsque ad duodecim illas multiplicat Nam Magister Sentent. aliquas ponit. Alterum enim est votum personale, vt continentiae, alterum reale, vt elemosinae, atque alterum mixtum, vt peregrinationis, vbi sumptus sunt necessarii. Item alterum est temporale, hoc est in tempus certum, alterumque perpetuum. Item alterum est commune, vt quando materia communis est praecipio & voto. Cuius exemplum ponit Magister in baptismo, atque alterum proprium, vt de opere superogationis, quod est propria materia voti. Haec autem atque id genus aliae sectiones patum ad rem conferunt. Sed illa satis nobis est, qua diuiditur in simplex & sollemnne. Horum enim vincula & obligationes multum differunt. Rursus adnotandum est discrimen inter simplex votum & sollemnne si ex effectu pendatur, hoc esse, quod simplex matrimonium impedit contrahendum, haud tamen dirimit contractum. Impedit inquam, quia peccatum est mortale post emissionem votum simplex religionis, conubialia forde ra celebrare tenet tamen matrimonium. Solemne autem non modo matrimonio contrahendo obstat, verum & contractum dirimit. Non quod sit propriis diremptio, quia matrimonium nullum est, sed dicitur eodirimir, quod personas in habiles ad contrahendum reddit. Discrimen hoc extat apud Bonif. 8. de voto & vo redem. c. v. colibr. 6. Tertio insuper supponendum est, votum sollemnne in duabus tantum ma-

terijs

solenne terijs habere locum, scilicet in professione religionis, & in susceptione sacri ordinis vtpote diaconus, vti idem Pontifex ibidem definit. Non quod defunctio hæc illic fuerit primum sancita. Nam S. Th. viginti anni Bonifacium 8. antecessit, qui tamen, euren priscam illam commemorat. His suppositis in lite versatur in quoniam consistat votum esse solenne, hoc est matrimonium dirimens, vtrum videlicet de iure sit mere positio, an vero de iure diuino. Neque parum refert vtra pars vera sit. Nã si est de iure diuino, nequit a Papa super voto solenni dispensari, secus autem si sit de iure positio. Caiet. ergo hic tres de hac re opiniones recenset. Prima est, quod voti solennitas consistat seu in benedictione, qualis fit in religione seu in consecratione, cuius vsus est in susceptione ordinum. Hæc autem opinio multis rationibus confutatur. Primo quia professio tacita, scilicet cum annus probationis, annuente neophyto elabatur, est in virtute solenne votum, & tamen absque omni benedictione. Secundo, quia in aliquibus religionibus, vt in nostra, non benedicitur ille, qui proficitur, sed scapulare, idque fit postquam in manibus prælati professus est, ergo illa benedictio neque est de essentia, neque requisita. Tertio neque illa, neque consecratio sufficit. Græcorum namque sacerdotes consecrantur, & tamen non adstringuntur solenni voto castitatis, idque perinde ecclesia de nostris decernere posse. Quia propter sublatum Ecclesie statuto posset quisque dum sacris initiaretur, & (vt aliqui putant) religionem profiteri, faciendo simplex votum castitatis, aut nullum. Ante vero quam vltierius transeamus, admonitum volo lectorem hanc opinionem nusquam fuisse S. Tho. imo neminem reor sic intellectam illam fuisse complexum, nam D. Tho. in priori conclusione (quod mediate considerandum est) non astruit substantiam voti solennis in benedictione aut consecratione consistere, sed præcisè ait, qd solennitas voti attenditur secundum benedictionem, & consecrationem. Itaque tantum vult dicere, qd illa benedictionis solennitas adhibetur, in signum voti sicuti solennitas nuptiarum non est de essentia matrimonij, sed est eius testimoniũ. Quare non vult quod illa ceremonia sit simpliciter de essentia, sed tantum explicat ritũ,

qui re vera nunc de ecclesia viget, quãuis de susceptione ordinum alia sit ratio. Nã eo ipso qd subdiaconus ordines suscipit, vna suscipit & votum Secunda opinio est, qd voti solennitas consistat in exhibitione personæ, itaque substantia solennis voti a simplici hoc differat, quod simplex est tantum promissio rei tradendæ, solennè autè sit traditio personæ, siue promissa fuerit, siue secus. Et quamuis opinio hæc a Caietan reprobetur, arbitror tamen esse verissimam. Et est expresse opinio S. Tho. in 4. dist. 8. q. 1. art. 3. & expressus hoc loco. Et vt comparatione ad aliam fulgentius elucescat tertia opinio, quam Caieta amplectitur, est, votum esse solenne in hoc consistere, quod Ecclesie auctoritate statutum est per tale votum hominem fieri inhabilem ad matrimonium. Neq. est peculiaris Caiet. sed est Scoti in 4. dist. 38. Probationes autem Caiet. hæc sunt. Prima quod ecclesia posset statuere vt quicumque coram tribus testibus continentiam voueret, faceret votum solenne, sicut ille qui ordines sacros suscipit at religione profiteretur, quod vti que signum est totum pendere ex arbitrio ecclesie. Secunda, quod vice versa licet quispian quacunque solennitate profiteretur tria nota in religione non approbata per sedem Apostolicam, non resulteret votum solenne ex solo defectu ecclesie sticæ auctoritatis. Quinimo verba sunt Pontificis loco citato, de vot. lib. 6. videlicet, quod voti solennitas est sola constitutione ecclesie est inuenta. Hanc verum tamen opinionem reprobat S. Tho. in 4. loco citato hoc argumento Si solenne votum religionis solo statuto ecclesie faceret religiosum matrimonio inhabilem, & hoc non esset de iure diuino, sequeretur, quod ecclesia posset contrarium statuere, videlicet, quod posset dispensare in illo solenni voto castitatis, quod tamen falsum est, vt postea disputabimus. Respondet hic autem Caieta, nescio qua metaphysica, videlicet, qd etsi neq. votum seorsum sine statuto Ecclesie sufficiat ad irritandum matrimonium, neque per se præceptum, in ambo simul sufficiunt. Solutio autem hæc dupliciter claudicat. Primo, si neque per votum ea ratione, quod quis se tradit, neque per præceptum efficitur inhabilis, intelligi neutquam potest, quomodo ratione vtriusque efficiatur, hoc enim declarandum

Secunda opinio.

Tertia opinio. Caieta.

Scotus. Prima ratio pro opinione Caieta. et Scoti.

Secunda ratio.

Argu. D. Tho. in præterita opinione.

Solutio metaphysica Caiet.

Arg. in Caiet.

randum restabat. Et arguitur sic. Clarum est quod quamvis Papa seculari precipiat, et sub poena excommunicationis laicam sententiam, ut uxorem non ducat, videlicet quia alia in eius tribunal, cum petit, nihilominus si ille non est alteri coniugio mancipatus & contra iussionem pontificis contrahat, licet peccet, matrimonium tenet, quoniam iuberetne contrahat, non est inhabilem facere. Igitur si votum eo quod est personae traditio, non facit eam connubio inhabilem, neque superueniens praecipuum d perficet. Praeterea, neque respondet S. Th. Si non solum statutum ecclesiae in causa est, ut votum religionis inhabilem faciat religiosum ad matrimonium, potest eadem ecclesia facere primum quod si vera religio sine illa inhabilitate, quandoquidem ablatum statuto votum per se manet simplex, item poterit in tali voto solenni postquam emissum, est dispensare. Profecto ad hoc non respondet, sed fit ei consequens conclusio.

Arg. 2.

Substantia voti solennis.

Et ita tandem, ut postea videbimus, concedit quod Papa potest dispensare in voto solenni. Illa enim opinio nativum germen est huius radice. Igitur si opinio S. Th. de indispensabilitate voti solennis, sustinenda est ut arbitror ceu antiquissimam doctorum confessionem sustinendam, sic censendum est de voto solenni, ut dicere recipimus, quod substantia eius consistit in hoc, quod sit traditio, cum votum simplex sola sit promissio. Quam quidem opinionem in 4. quam hic expresse tener, dum per similitudinem nuptiarum ait, quod sicut in illis fit solennitas, quod uterque coniugum totaliter mancipatur rei uxoriae, ita per sacrorum ordinum mancipatur homo divino ministerio & per abrenuntiationem saeculi & proprie voluntatis statum perfectionis assumit. Ex hoc enim discrimine nascitur aliud, videlicet quod simplex potest fieri soli Deo sine aliquo eius ministro, solenne autem non nisi per eius ministrum. Et ratio est, quod promissio cum non sit datio, non habet pro correlativo solennem receptionem, sed solum quia Deo promittis, tua restat ligata fides. Traditio autem non fit, nisi ubi ille qui traditur, solenniter recipitur, sed ais, Deus etiam te recipiet si tu te illi dedas. Ecce in quo stat punctum. Cum tradere se hominem mutando statum renuntiandoque suae propriae voluntati, sit res maxime momenti, fieri non debet sine iudicio & examine, quod quidem iudicium non est nisi committendum, qui vouet, sed ecclesiae, quae exploret, an qui tradere se adorat, idoneus apud quem ad illum statum sit. Ob idque ecclesia neminem ante temporis probationis ad religionem recipit. Neque vero ad sacros ordines absque examine, ut patet in tit. de ata. & quali. ord. praef. Inque in hoc quod est hominem Deo se per illum tradere, a quo nomine Dei recipitur, consistit substantia solennis voti, quia tunc abdicat a se ius transeundi ad alium statum, ille autem Ecclesiasticus suscipiendi modus, quae solennitas est voti, est de iure positivo. Veluti si quis secundum iura antiqua alteri se venderet, eo ipso iure gentium esse eius mancipium, sed tamen posset rex civilis iure sancire, ut nemini liceret se vendere, nisi tali solennitate, alias traditio non teneret. Et hoc est, quod ait Bonif. in d. c. scilicet quod voti solennis ex sola constitutione Ecclesiae est inuentum, non enim dicit, quod substantia solennis voti, quia quod qui se tradit, non possit matrimonium contrahere, sit inuentum Ecclesiae, sed quod modus ille tradendi, sit de cretalis Ecclesiae constitutio. In summa, ut ad praefatam objectionem respondeamus, nemini constare potest a Deo recipi per votum solenne, nisi per iudicium Ecclesiae. Et hoc est quod ait S. Thom. in d. distin. 4. art. 2. quest. 3. scilicet quod votum nunquam est solenne quantumcunque quis prohibetur nisi servato ordine positivi iuris. Atque ea propter, nempe quia in alijs votis, scilicet peregrinationis & ieiuniorum, nulla fit traditio, neque status mutatio, non possunt fieri solennia. Item neque in religione, quae non fuerit ad hunc effectum per Ecclesiam approbata. Sed interrogas, de quo loco scripturae inferitur votum solenne in iure divino dirimere matrimonium? Respondetur, hoc syllogismo idem concludi. Quicumque se alteri tradit, suam illi voluntatem mancipando, iure naturae & divino fit inhabilis ad alium statum, qui vouet solenniter tradit se abdicando ab se ius ducendi uxorem, possidendi que propria, &c. ergo fit ad coniugium inhabilis. Maior est de iure naturae ac divino, quod patet, nam si dominium rei tuae alteri tradidisti, nullatenus illum iustus circa futurum potes suscipere, secus si promissisti,

Obiectio. Solutio.

in illi, quoniam tunc cum nondum do-
 minium arte alienaueris, caussa vt supra
 dictu est, superuenire possunt, cur non red-
 das. Pari ergo modo si te ipsam tradidisti,
 ius nature diuinumque vetat, ne tui ipsius
 furtum facias. Minorem autem esse de iure
 diuino in religione patet, quoniam reli-
 gio debet esse status sequendi Christum se-
 cundum illud, Si uis perfectus esse, uade &
 vende, &c. & sequere me. Nam nisi hoc in-
 stitutum per modum status acceperis, non
 est firmum, status autem non firmatur per
 promissionem, qualis est votum simplex
 sed per traditionem. Vtraque ergo premis-
 sa est de iure diuino atque adeo conclusio.
 Discernito ergo inter solennitatem & vo-
 tum solenne. Solennitas enim, hoc est illa
 ceremonia, non est de iure diuino, sed Ec-
 clesiastico, sed tamen votum solenne diri-
 mite matrimonium est de iure diuino, eo
 quod est traditio. Et licet pergere videar
 molestus, esse id contra Scotum & Caiet.
 confirmatur. Sequeretur enim ex eorum
 opinione, quod Papa posset dispensare in
 matrimonio rato non consummato. Pro-
 hatur sic. Votum solenne dirimit matri-
 monium eiusmodi & tota vis voti solen-
 nis (vt autumant) est institutum Papæ,
 quod est ius positium, ergo pari auctori-
 tate poterit illud matrimonium absque ra-
 ti voto per solam dispensationem dirime-
 re. Ecce argum. Caiet. quod te vera secun-
 dum suam opinionem concludit, atque a
 deo eodem deusctus, concessit conclusio-
 nem. Sed profecto, vt bona uenia grauis-
 simi auctoris dixerim, adeo est absurda con-
 clusio & nullo vnquam seculo admitten-
 da, vt antequam illam concederet, dimo-
 uere animum deberet ab illa ratione sol-
 lenis voti, quam hic refellimus. Negamus
 ergo minorem scilicet quod votum solen-
 ne uirtute Ecclesiastici statuti dirimat ma-
 trimonium ratum, sed dirimitur iure di-
 uino quia est mutatio status inferioris in
 superiorem. Ob id enim est consensus ma-
 trimonium statum constituar, licitum est
 tamen inde, quandiu non est consumma-
 tum, ad meliorem frugem conscendere:
 consummata uero copula, quia ex natura
 sua est procreatus proles, ascensum pro-
 pter iniuriam, quæ educandæ proli intro-
 garetur prohiber. Ecce ergo in quo vo-
 tum solenne consistat. Contra hanc au-
 tem conclusionem arguitur primum om-

nium argumento Scoti, qui loco citato
 hanc opi. ait minus omnibus ualere. Ho-
 mo, inquit, per propriam uoluntatem do-
 minium sui habet, ergo per eandem so-
 lam potest illud transferre, per uotum au-
 tem simplex quod soli Deo facit, suam
 obligat uoluntatem, ergo per ipsum Deo
 dominium sui confert, ac per uotum so-
 lenne. In hoc ergo non potest esse discrimen.
 Respondetur autem hoc esse negare
 manifestissimam naturam promissionis
 & donationis. Enim uero qui pecuniam aut
 equum amico dare pollicetur, non ideo
 ab se dominium abdicat nam si postea al-
 teri daret, teneret dario tanquam uero do-
 mino profecta, alias deberes dicere quod
 quicumque alicui aliquid deber, iam non ef-
 fet dominus illius, quæ quidem assertio ef-
 fet contra omnem legem & forenses u-
 sum. Concedimus ergo, quod homo per
 uoluntatem potest transferre dominium
 non tamen per solam promissionem, sed
 per dationem. Secundo arguit Caiet. Si eccle-
 sia constitueret, vt si quis coram tribus te-
 stibus uotum faceret, illud dirimeret con-
 trahendum, matrimonium illud esset so-
 lenne, sine receptione. Respondemus duo.
 Primum quod illa esset tunc receptio Pa-
 pæ, nam quomodocumque ipse statueret
 esse solenne, censeretur recipere uotum.
 Secundo adijcimus, quod Spiritus sanctus
 nunquam Ecclesiam permittit traditio-
 nem hominis per uotum suscipere, nisi iu-
 dicio adhibito & examine, alias uergeret
 in religionum & sacerdotij exitium, At ue-
 ro transacto probationis anno per suum
 decretum tacitam professionem recipit.
 Et conuerso quando religionem non ap-
 probat, tunc quantumuis uota tria exprimi-
 mantur, non est solenne uotum, quia eccle-
 sia illud non recipit. Tertio arguitur. Pro-
 pte Apostolorum ætatem, ut est videre apud
 Dionys. 6. cap. eccle. Hierar. uigebant
 monachorum ordines uotorum solennita-
 te (vt creditur) firmari & tamen non erant
 sicuti modo sunt. Nam post Anton & Be-
 nedictus hanc religionum formam Eccle-
 siæ auctoritate instituerunt. Respondetur,
 quod si uota edebant solennia, auctoritate
 Ecclesiæ & forsan in manibus Episcopo-
 rum illa edebant. A sacratissima uero uir-
 gine nullum accessit potest condannos
 argum. nam si uotum emisit solentia, id
 fuit ex peculiari Dei reuelatione. An uero
 Soto, de iust. & iure. Vt adco

Solutio.

Argum. Caieta.

Arg. 3.

Dionys.

Respon- sio.

No alte ni Sco.

Primi argum. Sco.

Acto. Cui.

Dialo. Arg.

adeo sit religionis intrinsecum votum castitatis, ut neque per ecclesiam fieri possit, ut absque illo sit vera religio, q. 5. disputandum est. Illic enim & q. 7. reuertendum nobis ad votum solenne, & explicandam restat, tam religionis quam sacerdotij.

Ad primū arg.

Ad primum igitur capitalium argu-
spon quod voti solennitas licet fiat in oculis hominum, pertinet nihilominus ad Deum, in quantum per eius ministros hominis voluntas recipitur transferentis ius suum in Deum, abdicantisque a se facultatem & arbitrium mutandi statum. Quapropter eatenus conceditur, votum simplex perinde obligare apud Deum atque solenne, quod vtriusque transgressio, est mortalis, sed tamen vtrunque in suo ordine. Simplex enim obligat sicut promissio, cuius ideo transgressio est non reddere quod promissisti. Sed tamen solenne obligat sicut traditio, ob idque qui illud transgreditur, peccat auferendo quod tradidit, vel abutendo voluntate Deo mancipata.

Vnde fit ut sit grauior transgressio voti solennis, quam simplicis. Quod si arguas votum solenne perinde esse promissionem atque simplex, nam pari modo ait, qui proficitur, Promitto obedientiam Deo quod ero tibi obediens. Respondetur differentiam esse, quod qui solenniter vouet, licet promittat obedientiam quantum ad officia religionis exequenda, nihilominus promittit illam seipsum suamque voluntatem, & totum ius tradendo ad dicendumque & mancipando Deo votum autem simplex non est traditio voluntatis, sed promissio, qua obligatur eam tradere statimque mutare.

Quo veni-
tilata a
Caiccia

Et per hanc decidetur questio, quam hic tractat Caiet. vtrum distinctio voti simplicis & solennis sit specifica, & pariter transgressio sit alius speciei. Respondet enim sub distinctione, nempe quod si distinctio attendatur ex parte subiecti, differunt speciei, eo quod qui simpliciter vouit, non est inhabilis ad contrahendum matrimonium, sicut ille qui vouit solenniter: quem ad modum. Primo de anima affirmat. Auer. oculū hominis differre speciei ab oculo leonis propterea quod anime sic differunt. Si autem inquit, differentia attendatur ex parte obiecti tunc non differunt speciei, sicuti neque hoc ratione differunt oculus hominis & oculus leonis quoniam eiusdem sunt formalis obiecti,

perque eadem media sentiunt. Nam eadem, inquit, vis est obligandi in vtroque licet in solenni maior in eadem specie. Et certe si tota differentia consisteret in statu ecclesie, ita dicere debuit. At tamen tenendo quod vnum est promissio & alteri traditio, proculdubio speciei differunt ex ratione formalis obiecti. Atque ita forensi vna censetur. Alia quippe actio est promissio, atque alia transactio dominij. Et ita S. Th. in 3. ar. differre sicut vegetatiuum & sensitiuum, quod differunt ex obiecto, tamen si ad inores parum hæc discrimina referantur dummodo certus sit grauius committi peccatum contra votum solenne, quam contra simplex.

Ad secundum iam vtiq; responsum est, quod cum per vota aliorum operum non fiat mutatio status, non est cur fiant solenniter. Et ad tertium demum respon. aliam esse distinctionem publici & secreti, aliam vero solennis & simplicis seu priuati. Non enim ob id quod votum in publico fiat, est illico solenne, sed quia sit secundum statum Ecclesie recipientis vouentem. Quod quidem statuto seruato, etiam in angulo potest fieri solenne.

Ad quartum tandem, vbi maior est difficultas, respondere restat. Et imprimis non bigi non potest, quin etiam si ante vsum rationis ordo suscipiatur, characterem impingat, atque adeo vere suscipiatur, ut S. Th. in 4. dist. 25. q. 2. & illic Rich. & Theolog. fatentur, quia ad susceptionem sacramenti imprimendis characterem, ut est Baptismus, Confirmatio, & ordo, non requiritur actus in suscipiente, atque adeo neque certitas ritus de necessitate sacramenti, sed de necessitate precepti, quia nequeunt subditi conuati 18. annum creari, neque sacerdotes vngi ante 25. sub reatu peccati mortalis, & poena suspensionis. Quapropter quidam qui arbitrantur sacramentum ordinis non suscipi in quacunque ætate, repelluntur, ut ait illic S. Th. quia eorum assertum neque ratione vlla neque auctoritate firmatur. Hoc ergo supposito consequens plane esse videtur, id quod quarto arguuntur, nempe ante legitimum rationis usum posse quemque uoto castitatis complicari. Neque hoc absurdius est, quam de obligatione matrimonij. Puella namque, cuius masculina supplet ætatem, etiam si ante duodecimum nubat, vinculo matrimonij tenetur, ut patet.

patet c. De illis de despons. impub. Qua. p. pter etiam si quis consensu extorto per me tum cadentem in constâtem virum sacris mittetur, voto etiam eodem castitatis tene tur, secundum dexteriorem opinionem, vt bene ait Sylue. verb. ordo. 4. nisi forsã vxori esset matrimonio cõiunctus, qui in vita vxore abstinere non potest. Atq. id probatur argumento sumpto ex c. de Iudæis. dif. 45. vbi illi inuiti à Sigibuto credebantur, baptizati nihilominus ad fidem coguntur propterea quod caractere essent insigniti & rãmene illis, qui renuunt, grauius est ad totam Christianam religionem obligari quam ad solum castitatis votum. At vero distinguendum est, vt reor, de huiusmodi clerico ante ætatem ordinato. Si enim vsu habebat rationis, puta quia decimum vel duodecimum annum attingerat, & forte in octauo, quia libere initiatur, cogendus est votum seruare. Si vero nullum prius habebat rationis vsu, sed nesciens quid de illo fieret ordinatus est, profecto rationi est maxime consentaneum, vt detur ei optio, nempe vt si voluerit in ordinis functione permanere abstinere, sin minus, omni prius officio suspensus vxorem ducat.

QVÆSTIO III.

DE HIS QUI VOVENDI FACULTATEM HABET.

S. Tho. 2. 2. q. 88. art. 8.

ARTICVLVS I.

Vtrum illi qui sunt alterius potestati subiecti vouere possint.

Offi voti substantiam, & virtutem subsequitur, circa eius subiectum indagare, qui nam sunt quibus facultas suppetat & arbitrium vouendi? Et primo de his qui sub aliena sunt potestate, arguitur quod vouere possint. Minus enim vinculum a maiori separatur, obligatio autem qua quis homini subditur, minus est quam quo obligatur Deo, ergo & obligatio prior nequit posteriori impedimento esse. Secundo. Filij qui sub cura degunt patris, neq. ab illa sunt mancipati, arbitriū

habent absq. parentum voluntatem religionem profrendi, ergo illos qui aliena potestati subsum, nihil a vouende virtute cohiber. Tertio, Maior desideratur ad faciendum quam ad promittendum facultas religiosi autem possunt absq. maiorū facultate aliqua religionis opera exhibere vt Psalmos recitare, inediaq. se atq. alijs afflictationibus macerare, ergo subiecto minime admittit vouendi facultatem. Quarto Quicumque id tentat quod iure facere prohibetur, delinquit, subditi autem vouendo non peccant, quandoquidem nullibi prohibitum reperitur, ergo videntur iure vouere posse. In contrarium facit illud Nu. 30. Si mulier in domo patris sui & adhuc in puellari ætate aliquid vouerit, non tenetur aea voti, nisi pater eius consenseris, & idem subditur de muliere habente virum quod 33. q. 5. can manifestum. & can. noluit referatur. Ex quibus perinde pari ratione colligitur neque alios quicumque alienæ potestati subdantur, voto se posse absque superioris arbitratu deuincere.

Dux sunt hominum conditiones, quibus non plenaria suppetit ad vouendum facultas, nempe subditi qui alijs habent mancipatam voluntatem, & pueri quibus per ætatem non licet rationis luce fati illustrari. De prioribus dicendum in hoc articulo posterioribus in subsequenti. Ad quæst. ergo vnica conclusione, eademq. negatiua respondetur. Nemo qui sub alterius sit potestate, valet de his rebus in quibus ei subijcitur, votum vllum suscipere, quod contra eius assensionem solidum sit ac firmum. Conclusio est clara. Votum quippe, vt in superioribus patet, est promissio que Deo fit. Deus autem qui auctor est naturalium legum, non vult aliena surripi vt sibi tribuantur. Quare neque elemosynas que de rapina sunt gratas habet, qui autem sub alienæ est potestati, non est sui iuris, ergo nihil Deo vouere potest, quod domino suo aut maiori debet, sed est omnino ab eius potestate pendens. Fit ergo, vt cuiusmodi votum absque eius consensu non sit validum, sed irritati a superiori possit. Primum omnium quia quæstio hæc iste inquam & subsequens arti de votorum irratione instituitur, supponamus irrationis nomini id significarum supponi quod est nullum, ac perinde cassum haberi ac si nihil esset factum. Quomodo enim diffe-

Argu. 3.

Argu. 4.

Conclō ratiua.

Rō conclusiōis.

Dubitatio.